

5de zondag na Pasen C

Joh. 13, 31-35

Als ge de zogenaamde synoptici, de Evangelies volgens Mattheüs, Marcus en Lucas, erop naleest, dan zult ge merken dat Jezus daar zelden spreekt over de liefde. Het staat er niet centraal in zijn onderwijs, maar vooral in zijn optreden: de genezingen die Hij doet, de zorg voor de armen, de vergevingsgezindheid en de barmhartigheid, het medelijden, de gastvrijheid enzovoort. Zelfs in de overbekende tekst van het Laatste Oordeel komt het woordje "liefde" niet ter sprake, maar gaat het over hongerigen spijzen, dorstigen laven, naakten kleden enzovoort. De Jezus van de synoptici schijnt van mening te zijn dat liefde niet iets is waar veel woorden aan vuilgemaakt moeten worden, maar wat gedaan moet worden: liefde als werkwoord, zoudt ge kunnen zeggen.

Haaks daarop staat het 4de Evangelie, dat van Johannes. Vanaf hoofdstuk 13, waar we vandaag uit lezen, krijgt ge als het ware een explosie van het liefdesvocabulary. Het stukje wat we net hoorden speelt zich af tijdens het Laatste Avondmaal, op het moment dat Judas net de zaal verlaten heeft. Jezus heeft het dan over "een nieuw gebod: gij moet elkaar liefhebben; zoals Ik u heb liefgehad, zo moet ook gij elkaar liefhebben".

Nu vindt ge het gebod van uw naaste beminnen als uzelf al in het Oude Testament, in het boek Leviticus. De nieuwigheid van wat we vandaag hoorden zit in het feit dat Jezus van zijn volgelingen verwacht dat ze elkaar beminnen zoals Hij hen heeft liefgehad.

Wat betekent dat concreet? In het boek Leviticus zijn de naasten die men moet liefhebben verwanten, buren, vrienden en volksgenoten. Vreemdelingen konden rekenen op welwillendheid als ze blijk gaven van sympathie voor de joodse cultuur en godsdienst. Als ze geïntegreerd waren, zouden wij nu zeggen. Verder reikte de joodse naastenliefde niet. Sterker nog: het zogenaamde Achttiengebod, wat iedere jood verplicht was dagelijks te bidden (ook Jezus dus), bevatte harde verwensingen en vervloekingen aan het adres van vreemdelingen en vijanden.

De liefde zoals Jezus die begrijpt en beoefend wil zien door zijn leerlingen is van een heel ander kaliber: ze maakt geen onderscheid of uitzondering. Een paar voorbeelden: de parabel van de barmhartige Samaritaan, de genezing van de knecht van de honderdman: de bezettende macht, duiveluitdrijvingen in het land der Gadarenen, de genezing van de dochter van een Syrofenicische vrouw. Kortom: daar gaat het om een liefde die etnische grenzen doorbreekt terwijl de wetten van het Oude Testament die in stand hielden.

Er zijn maar weinig teksten in het Evangelie die zo kort zijn en die terzelfder tijd zoveel stof geven tot nadenken, gewetensonderzoek en gebed.

Nog één ding daarbij. Moderne, westerse mensen zijn gewoon liefde te associëren met sterke emoties. Maar als de bijbelse schrijvers het over liefde hebben, denken ze daarbij niet op de eerste plaats aan gevoelens. Gevoelens komen en gaan: ze zijn afhankelijk van wisselende gemoedstoestanden

enzovoort. We hebben er ook maar weinig of geen controle over, en ze laten zich ook niet onderwerpen aan geboden. In de Bijbel betekent liefde tot de naaste vooral het goede voor hem willen en het goede voor hem dóen. En dat hebben wij wél in de hand.

Dat nieuwe gebod van vandaag vraagt niet dat wij voor iedereen, inclusief onze vijanden, positieve gevoelens en diepe sympathie koesteren: dat zou onnozel zijn. Het vraagt wel dat wij iedereen van harte zouden vergeven en geen kwaad met kwaad vergelden. Zelfs na 20 eeuwen hebben christenen hier duidelijk nog de handen mee vol. Amen.

Johan Goris, pastoor